

Het *Liber benefactorum*
van het kartuizerklooster bij Amsterdam

Bas de Melker

PEETERS - LIEUVEN
2021

Uitnodiging

Metamorfose van stad en devotie

*Ontstaan en conjunctuur van kerkelijke, religieuze
en charitatieve instellingen in Amsterdam in het licht
van de stedelijke ontwikkeling, 1385 - 1435*

Bas de Melker

Uitnodiging 14 oktober 2021

De Stichting Middeleeuwse Archieven Amsterdam nodigt u hierbij uit voor het bijwonen van de presentatie van twee bijzondere boekuitgaven over middeleeuws Amsterdam:

Tijd: 16.00-17.30 uur, inloop vanaf 15.30 uur.
Locatie: Studio Perdu, Kloveniersburgwal 86 te Amsterdam
perdu.nl

Studio Perdu vraagt bezoekers een vaccinatiebewijs of een negatieve test (via testen voor toegang) te tonen!

R.s.v.p.: middeleeuwsamsterdam@gmail.com of via 0625041723
(Patrick Vlegels)

Graag tot ziens op 14 oktober a.s.!

drs. Patrick Vlegels,
directeur Stichting Middeleeuwse Archieven Amsterdam

STICHTING
MIDDELEEUWSE
ARCHIEVEN
AMSTERDAM

PEETERS

De dissertatie *Metamorfose van stad en devotie. Ontstaan en conjunctuur van kerkelijke, religieuze en charitatieve instellingen in Amsterdam in het licht van de stedelijke ontwikkeling, 1385-1435* van Bas de Melker verschijnt bij Uitgeverij Verloren te Hilversum.

“Tussen 1385 en 1435 groeide Amsterdam van een klein, maar ambitieus stadje aan de Amstel uit tot een middelgrote stad met internationale handelscontacten en pretenties. Van een onbetekenend lokaal handelscentrum werd Amsterdam tot een gewilde partner van graven en een gevreesde vijand van de Hanzesteden. Er kwamen nieuwe stadspoorten, een nieuw stadhuis, een nieuw marktplein, nieuwe straten en stegen. Maar de meest markante verandering onderging de stad door een keur aan nieuwe kerkelijke, religieuze en charitatieve gebouwen die vanaf de late veertiende eeuw verrezen. Van één naar twee parochiekerken, van drie naar vijf stadskapellen, van één naar zes gasthuizen en, als meest prominent fenomeen, van nul naar zestien kloosters. Deze stichtingen kunnen onmogelijk los gezien worden van de mentaliteits- en gedragsveranderingen van de poorter, vooral wat betreft de wijze waarop hij zijn geloof beleefde en daaraan uiting gaf.”

De editie van het *Liber benefactorum* van het Kartuizerklooster bij Amsterdam wordt gepubliceerd door Peeters Publishers te Leuven, als deel 6 in de reeks Studia Cartusiana.

“Van 1392 tot 1578 heeft Amsterdam een groep kloosterlingen geherbergd die de statuten van de kartuizers hebben nageleefd in hun klooster Sint-Andries-ter-Zaliger-Haven. De kartuis kent zijn grootste bloei in de eerste helft van de vijftiende eeuw, ongetwijfeld mede dankzij de geest van de Moderne Devotie. Later raakt de kartuizerorde ook in Amsterdam over haar hoogtepunt heen, en wanneer rond 1520 de Reformatie deze streken bereikt, heeft het klooster het grootste deel van zijn aantrekkingskracht op de bevolking verloren. Desondanks blijft het kartuizerklooster bestaan, tot het einde wordt ingeluid met plunderingen in de jaren zestig van de zestiende eeuw. Aan het hieropvolgende kwijnende bestaan maakt de Alteratie van 1578 een eind. Er is geen bron uit het kloosterarchief die dergelijke evoluties beter in kaart helpt te brengen dan het manuscript dat in de onderzoeksliteratuur de titel *Liber benefactorum* heeft gekregen. Dit middeleeuwse ‘weldoenersboek’, vandaag bewaard in het Stadsarchief van Amsterdam, wordt in deze publicatie uitgegeven. De broneditie wordt voorafgegaan door een inleiding die de structuur en genese van dit bijzondere handschrift beschrijft.”